

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 15. — Z uradnikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati: Šeststopenjska peti-vrata 4 kr., pri večkratnem pouavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gl., za pol leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gl., za četrt leta 3 gl. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 108.

V Ljubljani v sredo, 13. maja 1885.

Tečaj II.

Rusko-angleška sprava.

Kako se vender časi hitro spreminjajo! Ni še dolgo, ko se je po vseh angleških listih v dolgih stavkih in z visokodonečimi frazami, v angleškem parlamentu v gladkih govorih in od angleške vlade v diplomatično zasukanih pojasnilih oznanjalo, da je Angleška oborožena od nog do glave, da bode strla jednako Golijatu malega Davida z nevskega obrežja. Kedo bi bil tedaj mislil, da bode ta angleški „velikan“ čez nekaj dnij takó pohlevno se vklonil. In ko je premier Gladstone v angleškem parlamentu govoril za dovoljenje kredita 11 milijonov ter markantno zaznamenoval zahteve, katere bode morala izpolniti Rusija — tedaj mislil je pač vsak, da si stojita nasproti dva moža, katerih odločnosti nič omajati ne more; kdo bi bil tedaj tako predrzen, da bi si bil v svoji bujni fantaziji in pretiranem optimizmu upal misliti, da bi se razpor med Rusijo in Anglijo mogel poravnati mirnim pôtém. — Po angleškem širokoustenji moral je pač vsak uverjen biti, da se niti jedna niti druga država ne bode umaknila, da je vojska neizogibljiva.

Rusija ostala je pač dosledno in možato na svojem prejšnjem stališču, in ta doslednost, ta močnatost pretresla je vojevitim angleškim Sancho Panzam mozeg, in angleški kabinet pričel je jednako skesanemu grešniku odjenjavati od svojih zahtev, katere so bile itak neopravičene in jedino vzrok, da se je Evropa nekaj časa tresla bojazni pred vojsko. Vsa ta zadeva bila bi se takoj začetkom lahko poravnala, da niso hoteli Angleži s svojo vojevitostjo in odločnostjo nekaj časa imponovati — se vé da sebi v škodo in v posmeh — ker so se morali tem sramotneje umakniti. Svoji

kratkovidnosti imajo zdaj pripisati posledice tega nečastnega umikanja, in ne mala krivda zadene angleško vlado, da je v nepoznanji istinitih razmer, zapeljana po širokoustnih plašljivcih, stavila neizvedljive pogoje. Nikdar bi ne bilo prišlo tako daleč, če bi angleška vlada ne bila stavila nezmislne zahteve, naj se dogodek na reki Kušk in postopanje generala Komarova „korenito“ preiskuje. Kako si je vender mogel sivolasi premier Gladstone misliti, da se bode „beli car“ uklonil tej zahtevi ter onečastil svojega vrlega generala; sicer pa je bila ta zahteva sama po sebi tudi neumestna, kajti car sam je takoj, ko je zvedel o tem neprijetnem dogodku, izrazil svoje obžalovanje ter zagotovil, da se zmaga ruskih čet proti Afgancem ne bode na noben način porabila v rusko korist — in to zagotovilo je tudi možato držal.

To je bilo gotovo lojalno zadoščenje, in Angleška bi bila lahko zadovoljna z njim, častno bi se bila tedaj izvila iz neprijetnega položaja, katerega mora zdaj zapuščati nečastno. Kaj je pač Gladstonu dalo povôd, da je zopet in zopet zahteval preiskavanje dogodka na reki Kušk, je neumevno! Da bi bil hotel na vsak način imeti vojsko, se skoro misliti ne more, ker se zdaj kaže takó miroljubivega — in če ni hotel tega, se je pač zapletel v zadrege in neprilike brez preudarka, nepremišljeno, neprevidno. Konečno ostalo mu pač ni družega, če se je hotel rešiti iz močvirja, v katero je zagazil po svoji nepremišljenosti, da je zahteve umaknil; in to zgodilo se je tem lažje, ker je car sam voljno pripustil odločitev vse zadeve razsojevalcu. Da pa se vsa ta zadeva z dné 17. marcija izroči v odločitev razsojevalcu, je vse kaj družega, nego je začetkom zahteval Gladstone, vse to je skoro le gola formalnost.

Angleži so torej po polnem propali v obliki in v stvari. Rusija dobila bode nedvojbeno one meje, katere si želi, in Angleži morali jih bodo voljno priznati, saj imajo malo simpatij pri Afgancih in emir kaže večje veselje, vse ozemlje odstopiti Rusom, nego prepustiti, da skozi njegovo deželo maršira angleška vojska. Angleži propali so na vseh straneh, konečno morali so sprejeti suho pogodbo kot slednjo pot, po kateri se morejo rešiti iz neprijetnega položaja, v katerega so zagazili po lastni krivdi. Gotovo bodo, po tem dogodku spametovani, zadovoljili se tudi, da jim Rusija dá samo splošno zagotovilo, da ne bode prodirala proti Heratu ter si ga osvojila; če bi zahtevali, da se Rusija s pogodbo obveže, da si nikdar in pod nobenimi pogoji ne bode osvojila Herata, zgoditi bi se jim morda zopet moglo, da bi se konečno morali umakniti na tak način, kakor zdaj.

Vsa zadeva med obema državama je skoro poravnana. S stališča evropskega, splošnega miru moramo le radostno pozdravljati ugodni izid tega razpora; nam je po polnem po volji, da se je to prašanje tako ugodno rešilo in nas po polnem nič ne briga, da mora stroške tega razpora plačati Angleška sama.

Obrtni nadzorniki.

III.

(Konec.)

Do 14 ur mora tukaj na dan težko trudno delati. Uže ob 3. uri zjutraj, časih celó še prej, prične se njegovo vsakdanje delo. Za prvi počitek je jedna ura določena ob 8. uri; med tem časom povžije žrebljar svoj zajutrek. Potem gre neprenehoma dalje do 1. ure, ko ima za opoludanski obed jedno uro prosto. Od 2. do 7. ure zopet ne-

Listek.

Instruktor.

(Prosto preložil J. Bedének.)

(Dalje.)

„Nisem se mogel ločiti od ljubelega mi kraja, predno vas nisem še enkrat videl,“ prekine Stanko pomenljivi mólk, „ostal sem mož beseda in sedaj sem tukaj, da vam rečem „z Bogom!“

„Morate li v resnici proč, ni li nobene pomoči, nobenega upanja za — najino ljubezen?“ vpraša ga Darinka s tresočim glasom.

„Meni se zdi, da ne!“ odgovori Stanko zamolklo. „Le pomislite, kaj bi mi vaši roditelji rekli, ko bi stopil pred nje in jih za vašo roko poprosil; kajti jaz nimam družega, kakor sam sebe, ne posestva, ne imena!“ Bridko se zasmehlja — „da, še službe ne; mislili bi, da se mi meša!“

„Da, da, razumem, le v zasmehovanje bi vam bilo tako postopanje.“

„So li v resnici one meje neprestopljive?“ vpraša ga ona jokajoč.

Stanko le z ramama migne. Na vsak način

hotel je vsaj na videz miren ostati, če tudi se mu je srce v neskončni žalosti topilo.

„Junaškima nama je treba biti,“ pravi on, „saj to je uže tista stara večno se ponavljajoča reč o nesrečni ljubezni. Brez mere bi bil lahko srečen, da bi vas bil le poprej poznal!“ bolešno zavikne.

„Če bi me bili poprej poznali, tedaj je vender še neka nada? O prosim vas, govorite!“

„Ne morem in ne smem ničesa govoriti o grozoviti usodi, ki mi je za petami — nad nama. Ni ga upanja za najino ljubezen. Bog vas obvaruj!“

Roko ji pomoli za slovo. Darinko pa misel na ločitev, kakor nož v srce zareže, plane mu okolo vratu in vsklikne: „Stanko, moj Stanko, jaz te ne pustim!“ in milo joka.

Kakor bi bilo tresčilo, odpró se duri. Milan prihrumi v sobo, za njim pa se prikaže škodoželjni obraz baronov. Slavna zmaga brala se mu je na obrazu. Za obema se tudi Dušan notri splazi.

„Gospodine“, razgraja Milan, „vi ste malo-pridnež in kukavica prokleta“, ter se zaleti na par-

Zaljubljenca prestrašena odskočita. Darinka se nezavedna v naslonjač zgrudi. Čudovito brzo zbral je Stanko ves svoj mir; sedaj veljalo je čast obeh rešiti.

„Premislite dobro, kaj govorite, gospod Svetličev,“ pristavi ponosno in mirno.

„Kaj je pač treba še premišljevanja, kjer fakta govoré?“ kriči prvi divje. „Sladkimi besedami vjeli ste mi sestro in na nesramen način ste zapanje zlorabili, kojega smo na vas stavili! Kukavica ste, ki zaslužite, da bi vas kakor psa na cesto pognali.“

„Gospod lajtenant!“ zagrozi se mu Stanko.

„Hočete mi morda še groziti?“

„Namigniti sem vam hotel samo, da ima tudi moja potrpežljivost svoje skrajne meje!“

„Gospod, kaj nameravate v naši hiši?“

„Takoj jo bom zapustil, z vami pa, ako želite, na drugem kraju obračunim.“

„Sigurno, da vas bom poiskal!“ ropóče Milan. Nesodelujoče priče viharne scene bile so do sedaj po polnem pasivne, kar Darinka plaho k višku plane.

„Za Boga svetega, dvoboj zaradi mene med

pretrgano kovanje. Otroci uživajo vsekako nekatere olajšave; navada je, da delajo otroci od 8. do 10. leta samo tri ure, od 10 do 12 let šest ur; oni od 12. do 14. leta imajo uže deveturni delavski čas. Sicer pa se ne držijo povsodi te navade. Ob sredah in sobotah se končá v nekaterih delavnicah delo uže ob 1. uri; možje gredó tedaj v gozd, da si oskrbijo drv, dekleta in žené porabijo svoj prosti čas v to, da si operó perilo, spečejo kruh ali oskrbijo druga hišna opravila.

Razpečavanje žrebljev oskrbi kupčevalec z žreblji. V Kamni Gorici je takih 5, v Kropi 17, vsi imoviti, trdni ljudje, kateri imajo večinoma lastno posestvo ter se bavijo poleg kupčije z žreblji z različnimi drugimi posli. Z malimi izjemami so ti kupčevalci tudi še kmetovalci, prodajalci živil in moke, nekateri imajo tudi žganjarije. Od kupčevalca dobiva žrebljar svoja naročila. Kupčevalec mu oskrbi tudi železo, in sicer takó, da se mu potem pri mezdi odtrga; za 250 funtov zlitega železa se mora navadno oddati 200 funtov žrebljev.

Žreblje, kateri se izročé kupčevalcu, ta plačuje žrebljarju po vrsti (kakovosti). V slednjih letih postalo je navadno, namestu dozdanjega zlitega železa pomagati si s cenejšim materijalom. Kupčevalci z žreblji naročijo si namreč cele železniške voze starih železniških šin in odpadkov od železniških šin ter potem v valjarnici v Kropi ta materijal predelajo v zlito železo. To novo zlito železo je zeló trdno, znatno trše nego ono, katero so kovali prej žrebljarji. Vsled tega žrebljar danes ni v stanu, v istem času isto število žrebljev zgotoviti, katero je prej zgotovil. Njegov uže itak pohleven zaslužek je po tej novotariji mnogo izgubil.

Vkupni zaslužek žrebljarja menja se v Kamni Gorici med 2 in 4 gld., v Kropi med 3 in 5 gld. na teden. Iz Kamne Gorice imam dva posebna računa pred seboj: V jednom slučaju izdelal je žrebljar iz pol centa zlitega železa 6000 žrebljev posebne vrste v teku jednega tedna. Za tisoč dobí plačila 1 gld. 65 kr. Zaslužil si je torej 9 gld. 90 kr. Če se pa cena danega mu železa 6 gld. odšteje, ostanejo 3 gld. 90 kr. kot tedenski zaslužek. To pa nikakor še ni njegov čisti zaslužek; odbiti se mora še porabljenega lesa za 40 kr., najemščina za nakovalno in obraba orodja za 10 kr., takó da prav za prav ostanejo samo 3 gld. 40 kr. Torej odpade na dan zaslužek 56¹/₂ kr. V drugem slučaju je žrebljar, kateremu se je zročilo 1 cent in 25 funtov železa, moral za to oddati jeden cent žrebljev. Za to je dobil 4 gld. 50 kr. vkupnega zaslužka. Če se od tega porabljenega oglje za 80 kr., najemščina za nakovalno in obraba orodja za 20 kr. odšteje, ostalo je 3 gld. 50 kr. kot čisti zaslužek. Predno pa se je naredil oni cent žrebljev, morala sta dva kovača pridno delati cel teden.

Jasno je, da more biti ob takem zaslužku življenje žrebljarjevo zeló pičlo. Z onim zaslužkom

oskrbeti si mora vse potrebščine. Njegovo stanovanje je zeló skromno. Da-si niti v Kropi niti v Kamni Gorici ne primanjkuje prostora, imajo vendar žrebljarji večinoma slaba stanovanja; videl sem prostore, katerih stene so bile mokre, tla pa so bila trohljiva; druga stanovanja so zopet imela takó slabe lesene stene, da stanovalec niti ni bil zavarovan pred vetrom in dežjem. Le redko kedo si more najeti boljše stanovanje. Nič bolje ni s hrano. Žrebljar sicer tudi trikrat obeduje. A kaj mu pride na mizo! Menjavajo se koruzni in ajdovi žganjci časih z mlekom, časih brez mleka; meso pride na mizo le vsake svete čase, in kadar le pride, je navadno koštrunovina. Da pa gre še takó, je le mogoče s tem, da članovi družine, kateri v delavnici vkup delajo, tudi doma vkupno obedujejo. Ali bila so leta, ko je glad trkal na vrata, ker se na mnogih ognjiščih ni delalo in oni, kateri so delo imeli, zaslužili so še menj nego danes.

Vsa svoja potrebna živila dobivajo žrebljarji pri kupčevalcu, kateri jim daje delo in jim oskrbuje železo. In oni morajo storiti, ker bi nihče, kdor bi drugod kupaval, ne smel računati, da dobí delo. Razen tega je večina primorana jemati na posodo. Samo kupčevalec, za katerega delajo, jim hoče dati na posodo. Kupčevalec jim prodaja dotične reči po ceni, katera je večinoma višja nego navadna tržna cena v tem kraju. Kar jim je na ta način dal, odtrga potem pri obračunjanji žrebljarju od zaslužka. Redkost je uže, če more žrebljar pri tem še večji znesek nesti s seboj domov.

Samo posledica je onih razmer gledé preoblega napenjanja močij, ne vedno dobrega stanovanja kakor tudi slabe hrane, če gledé morbiditete in mortalitete pri žrebljarjih kažejo neugodne številke. Kužne bolezni so se pri teh žrebljarjih večkrat pokazale. Driska nastopi skoro vsako leto. Dvakrat v slednjih 30 letih je tu tudi kolera gospodarila, in jeden pot takó hudo, da so ljudje cepali kakor muhe in se je mnogim članom občinske uprave jedne teh vasij zdelo potrebno, za nekaj časa zapustiti nevarni kraj. Žrebljarji pa tudi ob normalnih razmerah ne dosežejo posebno visoke starosti; povprečno živijo 40 do 50 let. Večina jih podleže boleznim njihovega stanu, kakor: plučnim boleznim, srčnim boleznim, edému krvnic na rokah in nogah in enakim boleznim. Ženske, posebno pa take, katere so se omožile in otroke rodile, ne dosežejo večkrat niti 40 let. Najhuje umirajo otroci; večina jih koj v prvih letih umrje vsled slabosti; več jim podleže pozneje vsled razdirajočih učinkov prezgodnjega napenjanja svojih močij. Ni se torej čuditi, če je rod teh žrebljarjev slaboten in je uže redkost, če se izmed mladeničev, temu razredu pripadajočih, v jednom ali drugem teh krajev spozna sposobnim za vojaško službo.

mojim bratom in — nikdar ne! Čuj me Milane, nikakor ni bila brezbožna šala. Razumel naji bodeš! Ne, ne! Stanko, zarotim vas pri svetosti najine ljubezni, da se ne boste z bratom streljali.“

V mladeniču se vname hud boj.

„Dobro,“ odvrne na to, „prva in poslednja prošnja, ki mi jo je dovoljeno izpolniti vam; obljubim vam, da ne bom nanj streljal.“

„In jaz, jaz pa zahtevam to!“ peni se Milan, „mislite li z menoj, kakor otrokom postopati? Če mi pa menite, zadostenje odbiti, koje ste mi dolžni, pripišite pa sami sebi, ako z vami kakor hlapcem ravnate.“ S povzdignjeno desnico plane nad Stanka.

Stanko obledi in trepet spreleti mu vse ude. Predno ga je še Milan zadel, vrine se Dušan med obojico in vdarec prestreže.

„Ne delaj nam sramote, Milan, to ti pravim jaz“, postavi se zarudeli dečko; „obljubil sem gospodu Nikoliču prijateljstvo in držati se ga hočem. On ni malopridnež, vse se mora pojasniti!“

Stanko ostrmi. Z roko se po čelu pogladi, hoté si izbrisati bridke spomine, potem jo pa položi okolo Dušanovega vratú in ga na-se pritisne, rekoč:

„Blago in junaško dete!“ Dušan pa ponosno vánj zre, kakor bi si bil Bog vé kakošno odliko prislužil.

„Ovi dečko, čegar srce je še prazno in nepokvarjeno, naj vam pové, kar sami nečete priznati“, obrne se Stanko k Milanu, „kako mogočno je kraljestvo srca. Jaz ljubim vašo sestro, in kakor vidim, brez nade, kar pa niti vas niti nikoga družega onečastiti ne more, kajti prava ljubezen je velesila, ki se ne dá premagati. Meni torej ne ostaja nič družega, nego to hišo zapustiti, spred mile osebe vaše sestre bežati, kar se bode pa še to uro zgodilo.“

Milan čutil se je na prvi hip, bodi-si, ker se je Dušan tako junaško za doktorja pognal, bodi-si tudi po vrlo dostojnih besedah doktorjevih, nekoliko poparjen. Toda jedenkrat razgreta njegova kri ni se dala tako brzo potolažiti.

„Kaj hočete s prekrasnimi frazami o pravi ljubezni. Ako ste hoteli, da naj vam bi bilo ono besedovanje v obrambo samega sebe in nesramnega vašega čina, ostati bi bili morali pri sami platoniški ljubezni. Na svoje oči pa sem videl lastno sestro, kako ste jo objemali in na-se stis-

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

V Štajerski se volitve volilnih mož niso pričele ugodno za Slovence. Dne 11. t. m. so pri volitvi 6 volilnih mož v celjski okolici Slovenci propali. Narodni volilci zanašali so se preveč na ugoden izid ter se malo brigali za volitev. Morala se je namreč vršiti ožja, druga volitev, a takoj po prvi volitvi odšlo je več slovenskih volilcev domov, in zmagali so nemški volilci.

V kmetskih občinah Poreč-Koper vršile so se uže volitve volilnih mož in izpale so za Slovence in Hrvate ugodno. Kakor se kaže, je tam društva „Edinosti“ bilo vztrajno in krepko.

Odsek hrvatskega sabora, kateri se ima posvetovati o Smičiklasovem predlogu, naj se žumberski poslanci pokličejo v hrvatski sabor, zavrgel je ta predlog ter sklenil, naj se vlada pozove, da pri merodajnih faktorjih dela na brzo rešitev tega vprašanja.

Tuje dežele.

Več italijanskih listov poroča, da bode Mancini moral odstopiti, kajti položaj njegov nasproti zbornici postal je neznošen. Kot njegov namestnik imenuje se uže grof Robilant.

Grška poklicala je, kakor se zatrjuje iz zanesljivih virov, vse svoje poslanike v inozemstvu domov. Njih posle opravljali bodo prvi tajniki. Grška bode vsled tega prihranila na leto 150000 frankov.

Predvčeranjim je angleška vlada dala pred parlamentom važna pojasnila. Lord Hartington je uradno izjavil, da se je pomikanje proti Kartumu odložilo; Wolseleyeve čete, katerim se zeló slabo godi, pričele se bodo umikati koncem meseca maja v Assuan in Wadihalfo.

Podkralj Irske, lord Spencer, podal se je v London, da se bode vdeležil posvetovanj kabineta gledé obnovitve zakona proti zločincem. Ta zakon ima namreč izgubiti veljavo v jeseni. Po tem zakonu ima načelnik eksekutivne oblasti v Dublinu neomejeno moč. Vlada ima pravico, prepovedati rabo orožja, prepovedati, da se nihče ne sme od solnčnega vzhoda do zahoda prikazati na ulici, in še več enakih določil. Misli, ali naj se ta zakon zopet obnovi, pa so zeló različne; ne vé se še, kaj se bode sklenilo.

Iz Varšave se poroča, da je po caru potrjen sklep državnega zbora gledé vpeljave ruskega učnega jezika v vse elementarne šole v Poljski zdaj se uže razglasil v zakoniku. — V meseci maji se bodo, kakor se čuje, pomnožile mejne straže ob avstrijski in pruski meji ter se ustanovila nekatera nova mesta; takó pomnožena mejna carinska straža znašala bode okolo 6000 mož.

kali; to pak je sramota za njo, za me in za celo hišo, in mora se jej na vsak način zadostiti. — Stanko le nevoljno z ramama dvigne.

„Dobro“, pravi Stanko na to, „bodi vam zadostenje! Poznam pot, po katerem se, kakor vi mislite, omadeževana čast gospodičine Darinke oprati more. K vašim roditeljem pojdem, porečem jim, da ljubim vašo sestro ter jih poprosim za njeno roko. Dobro vém, kakošen vspeh me čaka na tem potu, ali ravno to ponižanje mene samega bodi vam v zadostenje, kojega si želite. Čast vaše sestre pa se tako nikakor omadeževati ne more, če je mož, ki jo iz celega srca ljubi in za njeno roko prosi, na srce pritisne. Dasi tudi moje okoliščine niso najprijaznejše, je vendar moj doktorski diplom tukaj, koji mi je porok, da se ne šalim, ako Darinko snubim.“

Milanu rečene besede niso bile nič kaj povolji in zopet je hotel nekaj ziniti, ali Stanko mu prestriže besedo, rekoč:

„Dosti je besedovanja, rekel sem svojo poslednjo besedo. Da svoj ravnokar razvit program izvršiti morem, je le jedino od vas odvisno, gospica; smem li tedaj, da svoji prošnji trdneje sta-

Iz **Dongole** se poroča, da so vstaši zopet potokli Mahdijeve čete pri Kordofanu in garnizije v Sennaarju. V prvem boji imeli so Mahdisti velike izgube, v drugem izgubili so tudi topove. Ostale Mahdijeve čete umaknile so se v Abu-Haraz nazaj ter zahtevale od Mahdija pomoči, a ta jim je dejal, da jim ne more nikakih čet poslati na pomoč. Mahdi je baje s svojimi četami v Omdurmanu.

Iz **Rio Janeiro** se poroča, da je prejšnje ministerstvo odstopilo, na njegovo mesto pa je prišlo novo z liberalnim načelnikom. Od tega se pričakuje, da se bode pod njegovim ministerstvom rešilo vprašanje v odpravi robstva.

Dopisi.

Z **Dolenjskega**, 8. maja. (Izv. dop.) Politično gibanje v ožji domovini naši nima mnogo tako znakovitih dnij, kakor so bili ravnokar pretekli. Državnozborska volitev dolenjskih mest je glavni predmet razmotrivanjem časopisov in osebnih razgovorov med volilci. Veselo znamenje je, da je politično probujenje prostrlo svoje korenine uže v vse plasti naroda. Žalibog počenja tudi to razmerje, kakor vsako, razvijati svojo senčnato stran in vedno je očitneje, da zlato solnce razumnega političnega prepričanja pri nas še daleko ni doseglo najmanj senčnega poludnevnega stanja. Vendar bila bi zmota, jedino to trditi, da v posameznih mestih taki udje prebivalstva silijo na površje, katere ne vodi razumno utemeljen razgled političnih razmer, ljudje, kojih nazori ne izvirajo v lastnih možganih posled resnega pretehtanja merodajnih okoliščin. Kvarnež javnega menenja je marveč oni del slovenskega novinarstva, kojemu na čelu stoji „Slov. Narod“. Se vé da jemljemo v poštev le to, kolikor ti nepovoljniki sploh še premorejo vplivati.

Ko je „Slov. Narod“ o prvi sesiji sedanjega deželnega zbora zapustil stališče svoje večine ter postal glasilo zborniškega separatista, bilo mu je lahko, kot najvplivnejšemu časopisu, sejati seme zajedalnega razpora. A s krepkimi besedami je ovrgel „Ljub. List“ napačne trditve domišljenega trpina iz „Národne Tiskarne“, in zavedni narod na Notranjskem, ki je prvi imel priliko neovrgljivo razsodbo izreči, pokazal je jasno in z vso odločnostjo, kje da so njegovi pravi branitelji. Radikalna gospóda sama prisvajala je lanski deželnozborski volitvi načelno važnost, ali dosledna kakor je, ni se hotela ukloniti sodniku, katerega je preje kot istinitega pripoznala, pozneje pa zavrgla, ko je bila strmoglavljena. Tem hlastneje je prijela za ono orožje, ki je najtemnejemu značaju najzdatnejši pomoček. Kjer je zmanjkalo niti razumnim izpeljavam, pomagati so morali strastni kriki; ko ni bilo več dejanjstvene podlage umo-

lišče podložim, vašim roditeljem reči, da — me ljubite?“

„Dà, dà, dà! Povejte jim vse, kar veste in znate, da bi nama pomagalo. Sama pojdem z vami, in nadejam se, da jih omečiva.“

„Tega ne“, zavrne jo Stanko, „tega ne smete storiti. Lepa hvala vam za ljubeznive besede, katere sem ravnokar slišal.“ Še jeden pogled na Darinko in Stanko odide.

Pač nam ni treba odgovora, kojega je Stanko snubač pri ponosnih plemenitaških roditeljih prejel, praviti. Vsakdo si ga lahko sam misli. Težje pak zdi se nam zabelježiti, kateri občutek zadobil je vrhovno oblast v oskem, plemenitaško zarobljenem srcu osupljenih starih, ko jim Stanko začne svoje namene razkladati in jih za Darinko prosi. Bogami, da ne vémo, so se li bolj čudili, ali bolj osupnili nad toliko drzovitostjo, ali pa se jezili in žalostili nad sramoto in „zaslepljenostjo“ lastnega otroka, kako se je mogel tako „zmotiti“ in v neplemenitega meščanu zaljubiti se. Od stare gospóde podá se Stanko v svojo sobo, pové postreščeku, da bode še nočoj po svoj kovčeg poslal iz selske krčme, kjer misli prenočiti.

(Dalje prihodnjic.)

vanju naših nasprotnikov, zagnali so brezmejno sumničenje, zavrgli so vse podloge, na katerih sodimo moža znanstveno olikanega, nedotakljivega v domoljubji, pravicoljubji in poštenosti, hoteli so v brezdno pravne zavrženosti pahiti najodličnejega zagovornika zmerne narodne politike — ali zopet se je narod postavil med napadovalec in napadenega ter mirno izrekel razsodbo. Kajti ravno one dni iz najmlajše preteklosti, ko je vzklopela strast nasprotnikov do vrhunca in so z nečastnim volilnim manévrom ter nezaslišano sofistiko begali ljudstvo, ravno takrat prerila je izvirna plemenitost nepokvarjenega naroda na Dolenjskem do površja, in ne zmené se protivnikov, izjavili so vrli Belokranjci, da si bodo izmed odličnih domačinov vsem napadom nedosežnega prof. Šukljeja izbrali kot zastopnika v prihodnjem državnem zboru. In premnogo volilcev iz drugih mest dolenjskih pokazalo bode na dan odločitve, da pritrjujejo someščanom na jugu Gorjancev. Zaupanje v dosedanjega deželnega poslanca nam je skala, ob katero se razbijajo besni valovi obrekovalcev.

V glasni izjavi Belokranjcev, ki je razlegala se po Dolenjskem še prej, ko je gosp. prof. Šuklje krepko porazil nasprotnike, vidimo najbolj znakovito potezo dosedanjega volilnega gibanja.

Ogerski državnik in pisatelj Eötvös pa bi bil na to ponovil svoj izrek: Za domovino mora se, kar si bodi, pretrpeti, a ne, kar si bodi, storiti.

Iz **Metlike**, 12. maja. (Izv. dop.) Volilna borba postaje dan na dan živahnejša, najlepši dokaz, da Dolenjci ne spé več, da se je Dolenjcev namesto prejšnje letargije polastila nenavadna gibčnost in delavnost. Dolenjci so siti čakanja, in za to si želijo energičnih mož, kakor je gosp. Šuklje.

Nekateri mu sicer očitajo, da je prijatelj vlade. Ali smo mi nasprotniki zdanje vlade?

Ko so Karlovčani Türka proti Makancu kandidirali, reklo se je: Dozdaj smo želeli narodno vlado, a sedaj jo imamo, za to volimo vladnega kandidata, z vlado znamo kaj doseči.

Kdor ima mesečno plačo ali drugih gotovih dohodkov, je človek bolj vrste, a kdor mora tretjino dohodka za državne, deželne in občinske potrebe dajati in truditi se za vsakdanji kruh, ne vpraša samo po jeziku, ampak hoče tudi vedeti za gospodarski program.

Da se je gosp. Šuklje krepko potezal za naše žalostne gospodarske razmere, dokazujejo njegovi govori v deželnem zboru.

Zatorej ga bomo mi enoglasno volili in zmaga bode naša!

Z **Notranjskega**, 11. maja. (Izvirni dopis.) Bratje na noge! volitve so tukaj! nam kliče sedanji čas. Stopimo torej z junaškim srcem, z resno voljo, z zdravim pametjo, s pravim premislekom tiste dni med volilsko družbo ter si izberimo najprvo vredne volilne može. Predno se pa to stori, posvetujmo se med saboj, kdo ima dovolj zmožnosti, ta posel opravljati, da ne zberemo takih, ki jih vsaka sapa na svojo stran obrne, nam pa pri tej priložnosti časih veliko blagra proč odnese.

Tisti, ki bodo dosegli čast, našega državnega poslanca voliti v imenu nas vseh družih Notranjcev, naj kaj dobro prevdarijo ter postavijo takega moža na poslanski sedež, da bo vedel, kaj mi Notranjci od države potrebujemo, vedel pa tudi za našo, posebno kmetško bēdo.

Kandidata, hvala Bogu, imamo izvrstnega. Gospod Obreza skazal se je uže večkrat možatega, on pozna tudi tukajšnje kmetške razmere; kako naj bi jih tudi ne, saj ima sam kmetška posestva, torej tudi vé ceniti, koliki so kmetovi dohodki.

Torej, možje volilci, izberite si Obrezo državnim poslancem; on je mož, kateri se je možko potezal in se bode potezal za naše koristi. K—c.

Razne vesti.

— (Ljudska štete v Bosni.) Dne 1. t. m. pričela se je ljudska štete v Bosni. Ako se je uže pri nas pri zadnji šteti primerilo marsikaj smešnega, je to po vsem naravno, da se tudi v Bosni ne manjka

slučajev, ki k smehu silijo. Tako se je prigodilo, da je prišla dotična komisija v koč neke udove. Na vprašanje, kako da ji je ime, odgovorila je, da se ji Staka pravi. Ko jo komisija popraša tudi po rodbinskem imenu, rekla je, da tega ne vé. Da bi jo napeljali na pravo pot, poprašajo jo dalje, kako da je bilo njenemu možu ime, na kar ona odkritosrčno odgovori: „To je ravno, kar ne vem; on je vedel za svoje ime, a ko je umrl, pozabil mi ga je povedati, za to ga ne vem!“ — V neki drugi hiši dobi komisija mlado ženo in mladega moža. Komisija morala je misliti, da je to mlad zakonsk par. Ko pa se popisovanje prične, skaže se, da je mož od žene na popotovanji. Na vprašanje, kedo da je potem mladi mož, ki tukaj stanuje, odgovori mlada ženska naivno: „Ta je samo za ta čas pri meni, dokler ni mojega moža domov.“

— (Srcé pretresujoč dogodek.) Ruski časopisi pripovedujejo o sledečem dogodku, ki bi lahko služil kaki zaloigri v predmet: Gozdar grofa B., ki je imel nadzorovati gozde pri Stavišči, podal se je necega večera v gozd, pustivši doma mlado svojo ženo z majhnim otročičem. Kmalu potem, ko je bil gozdar odšel, pride ga v hišo iskat prijatelj njegov, nek kovaški podčastnik v Stavišči. Ker ga domá ni dobil, podal se je za njim v gozd. To priložnost opazi nek potepuh. Priplazi se v hišo in z nožem v roki zahteva od gozdarjeve žene, da naj mu izroči denar. Pogumna žena postavi se mu v bran, a ta zgrabi otroka ter mu z nožem prereže vrat. V tem trenutku pa stopi v hišo zopet podčastnik, ki gozdarja v gozdu ni mogel dobiti in se je vsled tega vrnil. On potegne svoj meč ter vseka z njim roparja čez glavo, da se smrtno ranjen zgrudi na tla. Čez nekoliko minut pride tudi gozdar domov. Ko vidi skozi okno, da njegova žena na tleh pri v krvi ležečem otroku kleči, v tem ji njegov prijatelj s krvavim mečem v roki poleg nje stoječ nekaj prigovarja, vzbudi se mu grozna misel, da je prišel njegov prijatelj s slabim namenom k njegovi ženi in da je zaradi tega otroka umoril. V glavi se mu zavrti in v tem sname z rame puško ter vstrelji podčastnika v prsi, da se takoj mrtev zgrudi poleg njegove žene. A s tem zaloigra še ni končana. Ko stopi gozdar v hišo k svoji ženi in ko mu ta pokaže lopova ter mu razloži, kaj se je vse dogodilo, poloti se ga zaradi doprinešenega dejanja takov obup, da je navzlic tolaženja njegove žene puško tudi sebi v prsi sprožil ter se mrtev zgrudil poleg svojega prijatelja.

— (Koliko nagrade se je izplačalo za Goethejeva dela.) Knjigotržec H. Boehlau zračunal je, da je Goethe dobil od leta 1795 pa do svoje smrti od knjigotržnice Cotta v Stuttgartu in Tübingenu za svoja dela vsega skup 233 969 gld. 21 kr. Njegovi dediči pa so dobili po njegovi smrti do leta 1865 okoli 270 974 gld. Izplačalo se je tedaj za Goethejeva dela od leta 1795 pa do leta 1865, to je v teku 70 let, nad pol milijona goldinarjev.

Domače stvari.

— (Vojaštvo.) Nj. ekscelencja fegm. baron Kuhn ogledal si je včeraj dopoldné od 9. ure na dalje šentpetersko vojašnico, vojašnico za deželne brambovce in druge vojašnice. Danes zjutraj odšel je nj. ekscelencja baron Kuhn ogledat si tovarno za smodnik v Kamenik. Danes zvečer odpelje se z brzovlakom v Trst.

— (Kranjska stavbinska družba) imela je včeraj redni občni zbor. Sklenilo se je, od čistega dohodka 14 246 gold. 08 kr. izplačati petodstotno dividendo, odštevši po pravilih dotacijo rezervnega zaklada.

— (Ljubljanski biciklisti) imeli so včeraj zvečer prvi glavni zbor in izvolili so si odbor.

— (Zgubil) je kočar Lavrencij Založnik iz Polhovega Gradca dne 8. t. m. na poti v Ljubljano 60 gold.

— (Iz Trsta) se poroča: V torek zjutraj imeli smo tukaj obilo toče; toča padala je blizu 20 minut, tako da je bilo vse mesto, vse strehe in ulice pokrite z belo odejo. Toče ležalo je na tleh za palec debelo. Toda obili dež jo je kmalu zopet odplavil. Temperatura je zeló pala (na 7°). Pankracij je po polnem rešil svojo čast; bođemo videli, kaj bode jutri storil Servacij in potem Bonifacij. — Škoda, katero je napra-

